

Eltelnetworks Oy, Tuomo Ostamo

tuomo.ostamo@eltelnetworks.com

Viite: Lausuntopyyntöne 9.7.2021

Asia: Voimajohdon rakentaminen Kärkölään

Eltelnetworks Oy on laatinut Nivos Verkot Oy:n toimeksiannosta suunnitelman uuden 110 kV voimajohtoyhteyden rakentamisesta Järvelän sähköasemalle Kärkölässä.

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää lausuntonaan hankkeesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäänöksiä eikä siltä ole myöskään tehty löytöilmoituksia. Tiedot suunnittelualueen muinaisjäänöksistä eivät kuitenkaan ole ajan tasalla ja ne tulisi ehdottomasti päivittää: viimeksi alue on ollut maastoinventoinnin (kunnan yleisinventointi) kohteena 20 vuotta sitten (*N. Strandberg: Kärkölä. Inventointi 2001*). Lisäksi voimajohdon pohjoisosan linjauksen pohjoispuolella sijaitsee historiallisen ajan kylätontti (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Hähkäniemi* 1000024110 – arkistoinventointi 2012), jossa tiedetään olleen ainakin jo 1560-luvulla kolme tilaa. Muutaman viime vuoden aikana historiallisten kylätonttien läheisyydestä on Päijät-Hämeestä tehty (esim. Asikkalasta ja Hollolasta) merkittäviä rautakautisia löytöjä (kalmistoja, asuinpaikkoja, kätköjä). Tästä johtuen uuden voimalinjan luoteiskulmausta (Skyttälä) on tulkittava potentiaalisena löytöalueena.

Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää uudella voimajohtolinjalla suoritettavaa arkeologista inventointia, jonka myötä tiedot suunnittelualueella sijaitsevista esihistoriallisista ja historiallisista muinaisjäänöksistä ajantasaistetaan. Arkeologisen inventoinnin voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internet-sivuilta (kohta: Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen). Suoritetun inventoinnin raportti on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle hyväksyttäväksi ennen kuin se lähetetään tilaajalle.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Voimalinjojohdolle esitetty koillinen-lounas -suuntainen linjaus halkaisisi maakunnallisesti arvokkaan Toivomäen kulttuurimaiseman (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014). Teuronjokilaakson peltotasangon maisematyyppiä edustavalle maisema-alueelle on tyypillistä avara ja tasainen maasto

laajoine viljelyksineen. Tätä linjausta voimajohtolle ei ole uuden linjan varauksena maakuntakaavassa, eikä sen vaikutuksia kulttuurimaisemaan ole siten aiemmin selvitetty. Voimalinjan vaikutukset kulttuurimaisemaan tulee selvittää (myös havainnollistaen), jotta ne voidaan arvioida. Sen sijaan Sirkkojärven lounaispuolelle esitetty linjaus on merkitty maakuntakaavaan merkittävästi parannettavana voimalinjana. Siihen museolla ei ole maiseman osalta huomautettavaa.

Yleistä

Museon tietojen mukaan kyseisestä hankkeesta on neuvoteltu etukäteen muiden muassa ely-keskuksen ja Päijät-Hämeen liiton kanssa, mutta museolle tieto on tullut vasta lausuntopyynnön myötä. Jotta suunnitteluvaiheessa välttyttäisiin tässä lausunnossa esitetyiltä korjaustoimilta, Museolain mukaisia viranomaistehtäviä hoitava Lahden kaupunginmuseo/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo pyytää, että se kutsutaan jatkossa mukaan neuvotteluihin, kun suunnitteluun liittyy maisemaan tai maahan kajoavia toimia. Näin pystytään alusta asti ottamaan huomioon suunnitelmien vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön sekä kulttuurimaisemiin. Lisäksi museo pyytää liittämään lausuntopyyntöihin selvitysaineistot, joihin suunnittelu perustuu, jotta niiden riittävyttä voidaan arvioida.

Lahden Museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Hannu Takala
tutkija, arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Reetta Nousiainen

Tiedoksi: Kärkölän kunta, Museovirasto, Hämeen ELY-keskus, Päijät-Hämeen Liitto